

Forslag om motiveret dagsorden af Lasse Budtz (S) (se foran)

vedtoges med 57 stemmer (S, SF, RV og VS) mod 2 (FP); 45 (KF, V, CD og KrF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af Albrechtsen (VS) og Thoft (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

(Fremsat 19/2 86).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lerke (S):

I dette lovforslag gør man op med den praksis, der har eksisteret siden 1978, at landsbevillingsnævnet kan omgøre en bestemmelse vedrørende en alkoholbevilling, som en kommunalbestyrelse har truffet. Landsbevillingsnævnet har som ankeinstans omgjort mange beslutninger, der er truffet af politikere i kommunerne, endog af en enig kommunalbestyrelse. Statistikken viser, at ca. halvdelen af de ankesager, der har været indbragt for landsbevillingsnævnet, har ændret kommunalbestyrelsens afslag på en ansøgning om en alkoholbevilling.

Det er en praksis, vi er imod af mindst to grunde. Vi mener, at kommunalbestyrelsen er den nærmeste til at vurdere, om der skal gives en alkoholbevilling eller ej. Kommunalbestyrelsen kender nærmiljøet betydelig bedre end landsbevillingsnævnet, fordi kommunalbestyrelserne er valgt af befolkningen til at varetage deres interesser i et kommunalt selvstyre. I øvrigt skal en alkoholbevillingssag som oftest ses i lyset af en alkoholpolitik, og en sådan politik tilrettelægges i høj grad af kommunerne, hvor ansvaret for en sådan ligger.

Landsbevillingsnævnets omfang og opgaver indskrænkes i lovforslaget til at omfatte

bevillinger til transportmidler og til virksomheder, der drives i statens eller kommunernes ejendom. Det første er vi enige i, men det sidste trænger til en nærmere undersøgelse, men den kan vi jo foretage i udvalget.

Socialdemokratiet er positivt over for dette lovforslag.

Jeg vil sluttelig komme med et lille hjertesuk: sidste år var jeg inde på § 22. Den vil jeg gerne pege på igen, idet jeg beder ministeren om at tænke alvorligt over at overveje den lovparagraf endnu en gang. Det er en helt urimelig irritation, der skabes imellem bevillingsgiveren og bevillingssøgeren på grund af fortolkning af denne paragrafs stk. 1, men det kan vi måske komme tilbage til under udvalgsarbejdet.

Jette Thomsen (KF):

Dette lovforslag om at afskaffe landsbevillingsnævnets kompetence som ankeinstans har industriministeren fremsat på baggrund af den debat, der har været om landsbevillingsnævnets virksomhed. Før 1970 var det jo således, at bevillinger i købstæderne blev givet af et bevillingsnævn nedsat af kommunalbestyrelserne, og deres afgørelser var endelige. På landet blev bevillinger givet af amtsrådet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen. Et afslag kunne indbringes for handelsministeren, der traf den endelige afgørelse.

Efter 1970, hvor landsbevillingsnævnet blev oprettet, kunne kommunalbestyrelsens afslag på bevilling indbringes for landsbevillingsnævnet. Straks efter denne ændring hørte vi kritik fra Kommunernes Landsforening af landsbevillingsnævnets virksomhed, og i 1978, da restaurationsloven blev ændret, imødekom man Kommunernes Landsforenings ønske om, at kommunalbestyrelsernes opfattelse af, om bevilling bør gives eller ikke, blev tillagt en ganske særlig vægt. Men alligevel har landsbevillingsnævnet i vidt omfang omgjort kommunalbestyrelsernes afgørelser, også afgørelser truffet af en enig kommunalbestyrelse.

Nu tager industriministeren konsekvensen fuldt ud og afskaffer landsbevillingsnævnet som ankeinstans. Det er herefter de kommunale myndigheder, som træffer afgørelserne i bevillingsspørgsmål. Lovmæssigheden af disse afgørelser sikres i tilsynsrådene. For Kø-

[Jette Thomsen]

benhavn og Frederiksberg er indenrigsministeriet tilsynsmyndighed.

Landsbevillingsnævnet bibeholdes herefter alene som bevillingsmyndighed for virksomheder i statens eller i kommunernes ejendom eller i tog, fly eller skibe. Ansøgninger om alkoholbevillinger, som er indgivet inden denne lovs ikrafttræden, behandles dog efter de hidtidige regler. Jeg kan støtte hr. Lerke i, at det ville være glædeligt, om industriministeren dykkede ned i § 22, og jeg vil gerne udvide det til at omfatte hele restaurationsloven; den kunne trænge til en modernisering.

Jeg er glad for at kunne anbefale dette lovforslag til vedtagelse.

Skrumsager Skau (V):

Lovforslaget betyder en forenkling og en decentralisering af beslutningsprocessen, og det er noget, vi i venstre lægger stor vægt på. Derfor kan venstre også give fuld støtte til dette lovforslag, hvorefter det er kommunalbestyrelsen, der træffer den endelige beslutning, som herefter kun kan omstødes af en domstol og ikke af det nuværende landsbevillingsnævn. Det finder venstre er fornuftigt, da det jo er kommunalbestyrelsen, som kender de lokale problemer, og som også direkte er valgt til at varetage de lokale interesser. Der er hermed tale om en forenkling og samtidig om en styrkelse af det lokale selvstyre. Venstre kan som sagt derfor støtte forslaget.

Birthe Hansen (SF):

Jeg skal gøre det meget kort og sige til industriministeren, at SF fuldt ud kan tilslutte sig lovforslaget, som det foreligger.

Larsen-Ledet (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Aase Olesen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne tilslutte mig forslaget om afskaffelse af landsbevillingsnævnets kompetence som ankeinstans.

Vi har gentagne gange her i folketinget givet udtryk for, at landsbevillingsnævnets talrige omgørelser af lokale beslutninger strider mod ønsket om, at lokale hensyn skal respekteres også i alkoholpolitiske spørgsmål, og vi finder det fuldt betryggende, at retssikkerhedsspørgsmålet nu alene varetages af tilsynsrådene og domstolene.

Ifølge forslaget bevares landsbevillingsnævnet nu alene for at varetage opgaver som bevillingsmyndighed for virksomheder i offentligt ejede ejendomme og i transportmidler. Vi vil gerne i udvalget se på, om det ikke ville være muligt yderligere at forenkle sagsbehandlingen, således at man måske helt kunne undvære nævnet.

Vi anbefaler lovforslaget til en positiv udvalgsbehandling.

Brusvang (CD):

På centrum-demokraternes folketingsgruppes vegne skal jeg blot meddele, at vi anser det for rimeligt at fremme hovedformålet med dette lovforslag, nemlig at styrke det kommunale selvstyre på dette område. Vi kan tiltræde de begrundelser, der er anført herfor, nemlig dels at der findes tilsyn med kommunerne i den særlige tilsynslovgivning, dels at der findes en kontrol via domstolene. Vi kan således tiltræde lovforslaget med de af ministeren givne begrundelser.

Lenger (VS):

Det væsentligste i forslaget er, at landsbevillingsnævnets kompetence som ankeinstans begrænses, og at kommunalbestyrelserne i større omfang får den endelige afgørelse i sager om alkoholbevilling.

Jeg synes, det er besynderligt, at netop denne regering, der har gennemført så mange indskrænkninger i det kommunale selvstyre, nu vælger netop dette område til at rette lidt op på misforholdet. Netop på dette område bør der nemlig efter vores mening ikke ske en udvidelse af kommunalbestyrelsernes kompetence.

På næsten ethvert område, hvor vi har ankeinstanser som f.eks. landsbevillingsnævnet, er det opgaven at finde en balance mellem på den ene side et vist lokalt skøn og på den anden side en vis ensartethed i afgørelserne. Ankeinstanserne varetager på den måde også retssikkerhedshensyn.

Restaurations- og hotelvirksomhed adskiller sig fra stort set ethvert andet erhvervsområde ved, at kommunerne overhovedet har indflydelse på, om de vil have den slags virksomhed eller ej; ellers er det begrænset, hvad de kan sige nej til, og også hvad de kan sige ja til for den sags skyld – for slet ikke at tale

[Lønger]

om, hvad de må støtte direkte og ikke støtte; her er der ikke så mange muligheder.

Derfor virker det besynderligt at udvide den kommunale selvbestemmelsesret på netop dette område, ikke mindst fordi det går ud over ensartetheden, og der er god grund til at frygte, at der vil blive truffet usaglige afgørelser – ja, der lægges vel med forslaget direkte op til usaglige afgørelser, for i bemærkningerne henvises der til ædruelighedsproblemerne. Vi mener ikke, at ædruelighed har noget som helst at gøre med antallet af alkoholbevillinger. Ganske vist går vi ikke ind for en hæmningsløs udvidelse, men det skyldes arbejdsforholdene for de ansatte og hensynet til en fornuftig økonomi i værtshusdriften, så man ikke behøver at køre værtshuse hårdt og uansvarligt, men det er noget helt andet; det har ikke noget at gøre med ædrueligheden.

I den forbindelse er forslaget jo ren symptombehandling. Der bliver drukket præcis lige meget, uanset om der er få eller mange værtshuse, medmindre man lukker dem alle sammen; så har man en chance for at erstatte værtshusdrikkeriet med smugkroer og hjemmebrænderier, som man f.eks. gør i Norge, eller eksportere de tørstende sjæle til et naboland, som man f.eks. gør i Sverige, sådan at en del af svenskernes alkoholforbrug tæller med i de danske statistikker.

Men drikkeriets omfang er og bliver konstant, fordi det grundlæggende har nogle helt andre årsager; det har ikke noget at gøre med antallet af alkoholbevillinger. Det er ikke noget tilfælde, at alkoholmisbruget selvfølgelig er størst dér, hvor der i øvrigt er personlige eller andre problemer, og de problemer løser man ikke ved at begrænse antallet af værtshuse.

Jeg synes, det er dobbeltmoral, at man ikke vil give kommunerne, som ellers er byplanmyndighed, en hjemmel til at nægte discountbutikker i deres område, men altså gerne vil give dem en endelig hjemmel til at nægte alkoholbevillinger, selv om de ikke har nogen speciel ekspertise på det område og i det hele taget ikke har nogen særlig kompetence i øvrigt inden for erhvervslokalisering.

Forslaget vil få den konsekvens, at f.eks. vestjyderne – for nu tilfældigt at nævne dem – tvinges til at slukke tørsten på smugkroer eller gennem hjemmebryg, og der ligger en alvorlig risiko for, at kommunalbestyrelserne

vil påberåbe sig ædruelighedshensyn til at beskytte eksisterende erhverv inden for området, uden at nogen vil kunne gribe ind. Tilsynsmyndighedens muligheder er jo langt svagere, end landsbevillingsnævnets har været hidtil, for de kan kun gribe ind, hvis der foreligger decideret magtfordrejning.

Mit indtryk fra 7 års medlemskab af en kommunalbestyrelse er, at f.eks. indvandrerne generelt stilles svagere, når de søger om alkoholbevillinger, fordi man går dem langt grundigere efter i sømmene, end man gør, når det drejer sig om lokalsamfundets bedsteborgere. Konsekvensen af dette lovforslag er, at afgørelser af den karakter vil være endelige og uden ankenulighed, og derfor kan VS ikke støtte dette.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Man kan godt sige, at det er en stor dag for kristeligt folkeparti i dag – faktisk en historisk dag – fordi vi simpelt hen al den tid, vi har været i folketinget, har arbejdet ihærdigt for at få afskaffet landsbevillingsnævnet, og det er dejligt at høre det, der siges nu, når man mindes tidligere talere, dengang det var umuligt at komme igennem med det. Kristeligt folkepartis argument har hele tiden været, at det måtte være kommunalbestyrelsen, der skulle afgøre det.

VS' ordfører gav udtryk for nogle synspunkter om, at de stakkels vestjyder nu vil få det hårdt. Jeg tror, de fleste kommuner i dag, efter at vi har fået storkommuner, er sådan sammensat, at den situation, hr. Lønger var inde på, ikke vil opstå.

Kristeligt folkepartis anke har hele tiden været, at hvis man i en kommune f.eks. havde en grillbar, man gerne ville holde fri for alkohol af hensyn til de unge, der kom dér, kunne man risikere at få sin beslutning omstødt af landsbevillingsnævnet. Hvis en kommunalbestyrelse på tværs af partiskel har besluttet at afvise en alkoholbevillingsansøgning, mener kristeligt folkeparti ikke, at der skal sidde et eller andet nævn langt derfra og omgøre denne beslutning. Jeg har fået masser af henvendelser fra kommunalbestyrelser af vidt forskellig politisk farve om, at dette her var noget, man syntes var ganske urimeligt.

Derfor vil jeg i dag ud over at takke den nuværende minister også rette en speciel tak

[Inger Stilling Pedersen]

til den foregående minister, hr. Stetter, for hans arbejde med sagen, for hans positive reaktion på kristeligt folkepartis gentagne henvendelser om, at tiden nu måtte være inde til, at dette landsbevillingsnævn blev nedlagt. Endelig vil vi gerne takke de mange ordførere, som nu er positive over for tanken.

Kristeligt folkeparti har også rejst andre synspunkter om restaurationsloven, som vi mener bør tages op. Vi mener i modsætning måske til VS, at det har betydning, hvor mange steder der har bevilling, men vi er enige i, at det også betyder noget, hvilken standard de har. Vi mener, at bevillingshaverne bør have en vis uddannelse, og vi kan få højnet moralen derigennem. Det kunne egentlig være meget sjovt, hvis de gav sig til at læse restaurationsloven, hvor der f.eks. står, at de skal følge berusede personer hjem eller i hvert fald sørge for, de kommer godt hjem. Hvis den paragraf blev overholdt, ville man jo ikke kunne træffe nær så mange berusede på gaden, som man gør. For ikke at tale om forbuddet mod spiritusudskænkning til personer under 18 år, som er en bestemmelse, vi mener bør overholdes, men som i meget høj grad overtrædes. Jeg ved helt konstant, at f.eks. unge lovovertrædere, der slår folk ned på gaden, kan komme fra en restauration, hvor man ikke tør melde det, fordi man måske har skænket for dem, skønt man godt vidste, de kun var 16 år.

Der er mange perspektiver i dette her, og jeg tror, vi alle sammen er enige om, at det er nødvendigt, at vi får løst nogle af vores alkoholproblemer. Som vi også tidligere har sagt, er det selvfølgelig baggrunden for dem, der skal frem, men vi er også nødt til at se på nogle af de ydre ting, også sådan noget som engangsbevillinger. Når kristeligt folkeparti er noget skeptisk over for engangsbevillinger, hænger det sammen med den måde, man styrer dem på, fordi de måske medfører, at man sætter mange personer til at forestå udskænkningen, således at man ikke har den fulde kontrol over det, og hvor skal man så placere ansvaret?

Vi håber også, at vi får en god og saglig udvalgsbehandling, hvor vi kan få taget nogle af de ting op, som ligger kristeligt folkeparti på sinde med hensyn til restaurationsloven.

Dohrmann (FP):

Hvis det stod til kristeligt folkeparti, var det stærkeste, vi kunne få lov til at drikke her i landet, det vand, man kan tage fra den vandhane derovre. Derfor vil jeg noget ironisk ønske kristeligt folkeparti hjertelig til lykke med den store tilslutning, de har fået til det foreliggende forslag. Ingen er i tvivl om, at det er kristeligt folkepartis forslag, men det undrer mig såre, at både SF, socialdemokratiet, det radikale venstre m.fl. er hoppet på den galej. Det er simpelt hen et rigtig dårligt forslag. Dets gennemførelse vil være ensbetydende med, at bevillingshaverne f.eks. i visse vestjyske landkommuner, hvor de tanker, som kristeligt folkeparti har, er fremherskende, faktisk vil få en monopolstilling. Jeg må faktisk betegne alt det, der er sagt hidtil, bortset fra VS – det skal siges – som en gang hykleri og én stor fejltagelse. Man begrænser ikke på nogen måde drikkeriet ved at indføre den slags restriktioner – for det er reelt det, der er tale om – jeg mener oven i købet, det må siges at være skadeligt, ja, det er direkte umoralsk.

Jeg har kendskab til ét konkret eksempel, hvor en bevillingsansøger blev bedt om at erlægge en kontant betaling, for at man kunne se lidt mildere på ansøgningen. Da han sagde nej, blev der sagt nej til bevillingen. Derfor er det sandelig godt, at vi har et landsbevillingsnævn, som kan få sat tingene på plads. Den mulighed afskærer man sig fra, hvis dette forslag vedtages. Jeg vil bede de partier, der står uden for regeringen, om at overveje dette forslag endnu en gang, for det duer simpelt hen ikke. Jeg kan godt forstå, at fru Inger Stilling Pedersen glæder sig, for det er virkelig en af kristelig folkepartis mærkesager, der her måske bliver gennemført.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Det er hr. Dohrmanns udtalelser, der kalder mig herop, for man kan ikke sige, det er urimeligt, at folk, der vil have en bevilling og drive en restauration, skal have et økonomisk grundlag derfor. Derved undgår vi nemlig alle disse tragedier, hvor virksomheden går på tvangsauktion, når der er gået et halvt år. Det er således, at folk, der har bevilling i dag, hvert femte år skal stille med en stak

[Jette Thomsen]

regnskaber og have gennemgået deres økonomi bare for at få deres bevilling fornyet, til trods for at de har bevist, de kan drive restaurationsvirksomhed. Derfor synes jeg, det er vældig rimeligt, at vi nu får nedlagt landsbevillingsnævnet, således at de lokale, der ved, hvor skoen trykker, og kender de mennesker, der søger, får lov at bestemme. Også således – det var hr. Lenger, der var inde på det – at vi kan friholde cafeterier og kiosker, hvor der kommer masser af unge mennesker, for at servere spiritus. Det ligger der også i det.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den overvejende positive modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg kan af indlæggene klart fornemme, at der vil være en ganske bred opbakning bag denne set fra regeringens synspunkt meget naturlige ændring af en administrativ praksis vedrørende om ikke total afskaffelse, så i hvert fald stærk begrænsning af landsbevillingsnævnets råderum, idet man kun fastholder landsbevillingsnævnet på de områder, hvor det efter vores mening er naturligt.

Det er naturligvis ganske interessant i forbindelse med forslaget, at der tilsyneladende er en vis grad af ligevægt i det, idet de partier, hvor lovforslaget ikke kunne finde tilslutning, er henholdsvis fremskridtpartiet i den ene ende og VS i den anden ende.

Jeg vil gerne takke for de forskellige bemærkninger, der er kommet, og jeg vil gerne sige til såvel hr. Lerke som til fru Jette Thomsen, at jeg meget gerne vil have lejlighed til at diskutere lovforslaget i almindelighed, måske i særdeleshed en enkelt af paragrafferne, under udvalgsbehandlingen. Det vil være en naturlig og god lejlighed at få en lidt mere tæt debat om disse punkter. Jeg vil dog gerne sige, at det er regeringens opfattelse, at loven med denne ændring i dag fremstår som fornuftigt afgrænset og velafbalanceret, men det skal ikke udelukke, at vi tager en diskussion om det, og jeg vil da håbe, at jeg under denne kan overbevise om, at der kunne være områder, man eventuelt skal arbejde med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Nørgaard-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 186:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber m.fl. love. (Udstedelse af børsnoterede aktier og investeringsforeningsandele gennem Værdipapircentralen).

(Fremsat 19/2 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Svend Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre socialdemokratiets opfattelse af dette lovforslag.

Lovforslaget er jo en konsekvens af et flertals ønske, som fremkom under første behandling af lov om Københavns Fondsbørs og lov om ændring af visse kreditinstitutter m.fl. Jeg mener, at den daværende industriminister havde samme opfattelse som flertallet, derimod var begejstringen meget begrænset hos den daværende formand for Industrirådet, den nuværende industriminister. Sådan kan det jo gå i det politiske liv. Men da forslaget jo ikke er taget tilbage, forstår jeg, at industriministeren trods alt er interesseret i at få gennemført dette forslag, og det vil vi også gerne være ham behjælpelige med.

De fordele, der har været ved at registrere obligationer i Værdipapircentralen, vil vi gerne overføre til børsnoterede aktier og investeringsandele. Den manuelle, tidkrævende og omkostningskrævende håndtering bør snarest afløses af det mere moderne tekniske system, der eksisterer allerede i dag. Modellen har vi jo fra obligationssystemet, og det er værd at bemærke, at ændringerne ved re-